ДЕКАНУ И ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1543/1 од 03.07.2012. године, а у складу са чланом 65. Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116. Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, именовани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор ванредног професора за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност (објављен у листу „Политика“ бр. 35431 од 29.06.2012. године). Према решењу Филолошког факултета у Београду бр. 1610/1 од 16. јула 2012. године и након увида у конкурсни материјал, Комисији је част да Изборном већу поднесе следећи

И З В Е Ш Т А Ј

На расписани конкурс, објављен у листу „Политика“ бр. 35431 од 29.06. 2012. године, јавио се један кандидат, др Ксенија Ајкут, доцент за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност на Катедри за оријенталистику Филолошког факултета у Београду. На основу поднете неопходне документације и праћења досадашњег рада колегинице Ксеније Ајкут, можемо изложити следеће:

I Основни биографски подаци:

Ксенија Ајкут рођена је 21. 08. 1960. у Београду. Основну школу и гимназију завршила је у Београду. Дипломирала је на Филолошком факултету Универзитета у Скопљу, на Групи за турски језик и књижевност. После краће ангажованости на дешифровању османских рукописа у Архиву Македоније, од 1986. до 1997. године ради у амбасади Републике Турске у Београду, на преводилачким пословима. Почетком 1999. године, примљена је за асистента - приправника за турски језик и књижевност на Филолошком факултету у Београду. На истом факултету, на групи за науку о језику 18.12.2000. године одбранила је магистарску тезу на тему *Синтаксичке функције партиципа на –dık i – (y)acak у турском језику и њихови*

еквиваленти у српском језику, (ментор: др Мирјана Теодосијевић; чланови комисије : др Муџаит Асимов, редовни професор, др Живојин Станојчић, редовни професор) чиме је стекла звање магистра филолошких наука. У звање асистента изабрана је 17.05.2001. године. Дана 3.11.2006. године одбранила је докторску дисертацију *Природа и функције постпозиција у турском језику* (ментор: др Мирјана Теодосијевић; чланови комисије: др Муџаит Асимов, редовни професор, др Живојин Станојчић, редовни професор) и стекла звање доктора лингвистичких наука. У звање доцента изабрана је 20.11.2007. године.

На Групи за турски језик и књижевност предаје следеће предмете: Турски фолклор, Турски језик 3, Турски језик 4, Савремени турски језик Г 3, Савремени турски језик Г 4, Савремени турски језик П 3, Савремени турски језик П 4, Контрастивна анализа турског и српског језика 1, Контрастивна анализа турског и српског језика 2, Контрастивна анализа турског и српског језика 3, Контрастивна анализа турског и српског језика 4, Савремене тенденције у турској уметности (на основним студијама), и предмете Традиционална и савремена турска уметност и Дијалектологија турског језика (на мастер - дипломским студијама).

Добитница је награде „Др Иван Шоп“ за оријенталистику за 2010. годину. Члан је Удружења балканских турколога. Дугогодишњи је активни члан Удружења научних и стручних преводилаца Србије и стални је судски тумач за турски језик. Успешно се бави симултаним и консекутивним превођењем турског језика на државном нивоу као и књижевним превођењем.

II Научно-истраживачки и стручни рад:

Увидом у целокупан досадашњи научно-истраживачки и стручни рад др Ксеније Ајкут, почев од њеног магистарског рада (*Синтаксичке функције партиципа на –dık i – (y)acak у турском језику и њихови еквиваленти у српском језику)*, докторске дисертације (*Природа и функције постпозиција у турском језику*), научно-стручних радова, приказа, превода и критика превода, може се закључити да су интересовања колегинице Ксеније Ајкут подједнако усмерена како на турски језик и језичку проблематику тако и на турску књижевност и културу што се у потпуности уклапа у концепт акредитованих програма из језика,

књижевности и културе на Филолошком факултету. Објављује радове на српском и турском језику. Њени радови се користе у настави турског језика, књижевности и културе.

Др Ксенија Ајкут учествује на међународним турколошким скуповима са излагањима и рефератима и активно је укључена у рад Удружења балканских турколога. Објавила је три монографије, од којих је једна имала два издања (*Proparticipi - ključ turske sintakse,* Zadužbina Andrejević, Beograd, 2003. и 2007).

Објављени радови пре избора у звање доцента:

Од избора за асистента на Филолошком факултету у Београду 2001. године објавила је следеће радове:

Монографија:

Proparticipi - ključ turske sintakse, Zadužbina Andrejević (monografija, biblioteka Posebna izdanja) Beograd, 2003, 104 str. 24 cm

Научно-стручни радови и преводи:

1. *Reşat Nuri Güntekin'in Çalıkuşu Romanındaki Şahıslar,* Sesler, Üsküp, Şubat 1986, sayı 203, 91-102

2. *Çeviride Transformasyon,* Sesler, Üsküp, Kasım 1986, sayı 210, 94-98

3. *Savremena turska pripovetka,* Književna reč, april 1987, br.299, separat (избор и превод 6 приповедака са турског)

4. Aziz Nesin: *Narod se budi,* Erdal Oz: *Golub* u: *Mesečina nad poljem duhova,* (priredila: Nadežda Obradović), Prosveta, Beograd, 2000, 405-422

5. Бекир Јилдиз: *Бедрана,* Политика, 29.X 2000, 17 (превод приповетке са турског и белешка о писцу)

6. Зејјат Селимоглу: *Била је као песма,* Политика »Базар«, 6. април 2001, 40-41 (превод приповетке са турског)

7. Turgaj Fišekči: *Angažovano i postmoderno,* Danas, 3-4. novembar 2001, br.1497-1498, XVIII (prevod i komentari)

8. *Savremena turska pripovetka, Latinica kao zvanično pismo,* Danas, 12-13. januar 2002, br.1567-1568, XVIII

9. *Savremena turska poezija,* Sent, Novi Pazar, april 2002, br.2, 14-15

10. *Savremena turska poezija,* Sent, Novi Pazar, april 2002, br.2, 15-16 (prevod tri pesme sa turskog, sa beleškom o piscima)

11. *Proparticipi u funkciji proširenih priloških odredaba i umetnutih članova u turskoj rečenici i njihovi ekvivalenti u srpskom jeziku,* Prevodilac, Beograd, januar- jun 2002, br.1-2 (48), 9-31

12. Ljilja Ilić: *Mehmedovica,* Izdanje autora, Bački Petrovac, 2003, 62-65 (prevod pripovetke sa srpskog na turski)

13. *Orhan Pamuk: Bela Tvrđava, Geopoetika, Beograd 2002,* Prevodilac, Beograd, jul-decembar 2003, br. 3-4 (51), str. 65-76 (osvrt na prevod)

14. *Турска прича,* избор и превод Ксенија Голубовић-Брејк, Нолит, Београд, 2004, 242 стр. 21 цм

15. *Турска прича,* предговор Ксенија Голубовић-Брејк, Нолит, Београд, 2004, стр. 5-9

16. Ljilja Ilić: *Mehmedovica, Mehmeds Gemahlin,* Novi Sad, 2004 (drugo izdanje), 66-69 (prevod pripovetke sa srpskog na turski)

18. *Orhan Pamuk: Novi Život, Beograd, Geopoetika, 2004,* Prevodilac, Beograd, januar-jun 2005, br. 1-2 (53), 75-83 (kritika)

19. Инџи Арал: *Фуат пашин-сокак,* Књижевни лист, 1. април 2006, бр. 44, стр.19. (превод приповетке са турског са белешком о писцу)

20. *Турски језик у свакодневној комуникацији* (приказ књиге: Мирјана Теодосијевић: *Турски језик у свакодневној комуникацији,* Београд 2004, 329 стр), *Српски језик,* број 10/1-2, година X, Београд 2005, 875-878.

21. Орхан Памук: *Памћење смо изгубили у биоскопу,* Књижевни лист, 1. децембар 2006, бр. 52, стр. 19. (превод одломка из романа "Црна књига" са белешком)

22. *Из савремене турске поезије,* Орхан Вели Каник: *Купујем старо;* Мелих Џевдет Андај: *Постао сам дрво, Лоза;* Илхан Берк: *Лепа реко, Нигари;* Тугрул Тањол: *Нестало је магије,* Књижевни лист, 1.новембар 2007. бр. 63, стр. 13. (превод поезије са белешком о ауторима)

Објављени радови од избора у звање доцента-бодовање (R):

Монографије:

1. *Turske postpozicije- »reči bez značenja«,* Zadužbina Andrejević (biblioteka Posebna izdanja) Beograd, decembar 2007, 153 str. 24 cm

R 13=5

2. *Proparticipi - ključ turske sintakse,* Zadužbina Andrejević (biblioteka Educatio, drugo izdanje) Beograd, decembar 2007, 102 str. 24 cm

3. *Kontrastiranje turskog i srpskog jezika,* Kolor Pres, Lapovo, 2011, 201 str. 24 cm

R 13=5

Научни радови:

1.*Türkçe'nin Sırp Dilinde Kullanılan Soyadları Üzerindeki Etkisi,* Uluslararası "Türkçe'nin Balkan Dilleri Üzerine Etkisi" Sempozyumu Bildirileri, 29 Mayıs 2009, Üsküp, s. 83-93. (рад у зборнику радова са Међународног тематског симпозијума „Утицај турског на балканске језике", Скопље, под називом „Утицај турског на презимена у српском језику")

R 21=4

2. *Neke morfološko-semantičke karakteristike turskih glagola,* Srpski jezik, 2010, vol. 15, br. 1-2, str. 691-702.

R 21=4

3. *Специфичност турске антропонимије као израз узајамног деловања језика и културе,* Научни састанак слависта у Вукове дане 9-12. IX 2009, Језик и култура, Београд 2010. 39/1, стр. 305-318.

R 21=4

4. *Савремена турска приповетка на српском језику,* Научни састанак слависта у Вукове дане 8-11. IX 2010, Српска књижевност и европска књижевност, Београд, 2011. 40/2, стр. 591-605.

R 21= 4

5. *Традиција турског луткарског позоришта и страни утицаји,* Анали Филолошког факултета, Књига XXIII, Свеска I посвећена Ратку Нешковићу, Београд 2011, 365-379.

R 62= 1,5

6. *Çağdaş Türk Edebiyatından Sırpçaya Yapılan Çevirilerin Değerlendirilmesi Üzerine,* Türk Dili, Şubat 2012, sayı 722, cilt CII, s. 123-128.

R 21= 4

7. Sırbistan'da Osmanlı Konut Mimarisi İzleri ve Örnekleri (Примери утицаја османлијске архитектуре у Србији), Güney Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi, Yıl: 2011, Sayı: 19, İstanbul, 2012, str. 1-28

R 52= 3

Чланци и прикази:

1. *Српско-турски речник* (приказ речника: Мирјана Теодосијевић: *Српско-турски речник,* Београд 2007, 166 стр), *Српски језик,* број 14/1-2, година XIV, Београд 2009, 751-753.

R 21= 1

2. *Turski ćilimi, Tkanje sa trajnom porukom,* Ekonomist magazin, dodatak "Geografija", 25.9-1.10.2009, br. 488, str. 11

3. *Enes Tuna/Sanita Lisica: Tursko-srpski, srpsko-turski rečnik, Jasen, Beograd, 2005.,* Prevodilac, Beograd, jul-decembar 2009, broj 3-4 (62), 49-56 (kritika)

4. *Turska ženska književnost,* Pro Femina, god. X, 53, 2010, str. 187-191

R 62= 1,5

Уџбеничка литература и дидактички материјал:

1. *Izbor poslovnih termina (srpsko-turski),* Prevodilac, Beograd, jul-decembar 2008, broj 3-4 (60), 107-124 (glosar) **R 66= 1**

2. *Audio kurs turskog jezika + elektronski optički disk*, Znanje izdanje, Beograd, 2008, 96 str. 21 cm

Преводи:

1. Азиз Несин: *Одакле се знамо,* Летопис Матице српске, април 2009, бр. 185, књ. 483, св.4, стр.643 (превод приповетке са турског са белешком о писцу)

2. Омер Сејфетин: *Кавијар,* Књижевни лист, 1. мај-1. јул 2009, бр. 81-83, стр.23 (превод приповетке са турског са белешком о писцу)

3. Азиз Несин: *Зашто се чеше господин Рифат?,* Књижевни лист, 1. март -1. април 2010, бр. 90-91, стр. 23 (превод приповетке са турског са белешком о писцу)

4. Dujgu Asena: *Džandan ili kolač s jabukama,* Pro Femina, god. X, 53, 2010, str. 176-186 (prevod pripovetke sa turskog jezika)

5. Ахмет Хамди Танпинар: *Истанбул (Пет градова),* Књижевни лист, 1. септембар - 1. октобар 2011, бр. 101, стр. 24 (превод одломка са турског и белешка о писцу)

Бодови по категоријама:

R 13 = 10

R 21 = 21

R 52 = 3

R 62 = 3

R 66 = 1

UKUPNO 38 бодова

Квантификација остварених резултата др Ксеније Ајкут од избора у звање доцента показује да укупна вредност коефицијената компетентности, као и његова структура одговарају прописаним критеријумима за избор у звање ванредног професора.

Кратак опис изабраних радова објављених од последњег избора:

Међу радовима објављеним у периоду од последњег избора у звање доцента истичу се, пре свега, две монографије: *Turske postpozicije – „reči bez značenja“* и *Контрастирање турског и српског језика.* Од десетак објављених научних и стручних радова задржаћемо се на онима које сматрамо најзначајнијим.

Монографија *Turske postpozicije - „reči bez značenja“,* (2007)

Монографија је приређена докторска дисертација „Природа и функције постпозиција у турском језику“ одбрањена 3.11.2006. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, пред комисијом у саставу: др Мирјана Теодосијевић, редовни професор, др Муџаит Асимов, редовни професор, др Живојин Станојчић, редовни професор. Монографија се састоји из десет поглавља кроз које је ауторка са свих релевантних теоријски утемељених аспеката анализирала постпозиције у турском језику, и на примеру великог броја успешно изабраних и на српски језик одлично преведених узорака указала на различите облике њихове употребе.

Ово дело представља значајно лингвистичко истраживање јер су постпозиције, као речи без самосталног значења и употребе у турском језику, веома важне за изражавање различитих односа између именских облика и других речи у реченици. Оне најчешће одговарају српским предлозима и предлошким

конструкцијама, као и везницима и везничким конструкцијама, али се у складу са аглутинативном структуром турског језика налазе иза имена на које се односе.

Ауторка започиње истраживање општеприхваћеном поделом постпозиција на праве постпозиције и квазипостпозиције. Прелази затим на исцрпан опис правих постпозиција у односу на падеж у којем стоји именица иза које долазе, на коју се односе и ближе их одређују. За разлику од правих постпозиција, неправе или квазипостпозиције илуструју специфичност турског језика у коме врсте речи у зависности од своје функције у реченици мењају своју природу и прелазе из једне групе у другу. У студији су исцрпно обрађене и квазипостпозиције са ограниченом деклинабилношћу које представљају неку врсту укалупљених форми одређених именица које у потпуности губе своје основно значење.

Посебна пажња посвећена је употреби постпозиција као пратећих елемената одређених делова турске реченице, који својим присуством граде различите врсте српских зависносложених реченица, чиме се указује на значај који постпозиције имају на синтаксичком плану у турском језик.у

Дело представља драгоцен и значајан допринос разрешавању многобројних преводилачких недоумица у вези са употребом постпозиција у превођењу српских зависних реченица на турски језик.

Монографија *Контрастирање турског и српског језика* (2011)

Монографија др Ксеније Ајкут *Контрастирање турског и српског језика* оригинално је дело у коме ауторка, базирајући се на научно заснованим методама контрастирања, зналачки истражује сличности и разлике између два типолошки врло удаљена и структурално различита језика. Упоређујући различите сегменте двају језика, Ксенија Ајкут изводи поуздане закључке у сложеном процесу проналажења еквивалената при превођењу са турског на српски језик. Она веома успешно излаже односе кореспонденције и еквиваленције, упућујући изучаоце турског језика на чињеницу да је приликом превођења са турског дослован превод најчешће неприменљив, те да углавном треба бирати комуникативан и динамични превод.

Контрастирање обухваћено у овој књизи базирано је на сличностима и разликама између језика у оквиру језичких универзалија. Разлике између турског и српског језика које се испољавају јесу резултат генетске припадности ова два језика различитим, несродним групама језика, као и различитим језичким типовима према морфолошкој структури речи. Наиме, турски као аглутинативан језик у којем је основна реч увек јасно видљива, а наставци чувају свој идентитет и функцију, веома се разликује од српског као флективног језика где долази до појаве срастања корена речи са наставцима.

Кроз пет поглавља утврђене су фонетске, морфолошке и синтаксичке разлике. Иако су фонетске разлике сразмерно мање у односу на морфолошке и синтаксичке, и оне су детаљно обрађене као и далеко израженије разлике на морфо-синтаксичком плану због аглутинативне структуре турског језика.

Контрастирање као метода, у свим формама своје употребе показало се веома ефикасним, како у настави страних језика, тако и у савлађивању препрека у преводилачком раду. То је и разлог због којег се у настави страних језика све више примењују резултати добијени контрастирањем. У књизи су обрађени фонетски системи и транскрипција, падежни системи, супстантивирање и промена категорија речи (адјективизација и адвербијализација). Циљ ове књиге јесте да изучаваоцима турског језика разјасни неке кључне карактеристике различитих граматичких категорија у турском језику, а преводиоцима да олакша решавање немалог броја тешкоћа са којима се сусрећу приликом превођења тих граматичких категорија.

Türkçe'nin Sırp Dilinde Kullanılan Soyadları Üzerindeki Etkisi **(2010; *„Утицај турског на презимена у српском језику“)***

Вишевековно присуство Османлија на Балкану оставило је дубок траг у народном стваралаштву Срба, њиховој култури, фолклору и лексици. Језички утицаји су и данас присутни у српској лексици и ономастици. У овом раду обрађени су антропоними који су настали из позајмљеница турског порекла и као такви представљају извор лексичког богатства који у себи носи печат историје, језика, традиције, обичаја, религије, културе и суживота двају народа. Презимена су класификована према значењу речи од којих су настала. Као најчешћи

конститутивни елементи изведених презимена наводе се називи занимања, појмови војне терминологије, називи припадника верске и државне хијерархије, биљака, јела и пића, животиња, делова тела, одевних предмета, родбинских веза, предмета покућства, као и ојконими, патроними, матроними, хипокористици и етноними.

Неке морфолошко-семантичке карактеристике турских глагола (2010)

У овом раду ауторка се бави проблематиком глаголског лика (актив, пасив, каузатив, реципрок, рефлексив) и прелазношћу глагола у турском језику. Помоћу глаголског лика прецизирају се субјекатско-објекатски односи, а граде се помоћу граматичких морфема којима се проширује глаголска основа у складу са вокалном хармонијом. Сваки глагол се не може увек испољити у свим ликовима, пре свега због специфичности или вишезначности основног лика, актива, а затим и особине прелазности или непрелазности коју поседује, а која аутоматски може искључити постојање неког од ликова. Истраживање се базира на новијим ставовима турских лингвиста да прелазност и непрелазност сваког глагола треба посматрати независно од глаголских ликова. У савременом турском језику уочава се низ „погрешних“ употреба како глаголског лика тако и самих глагола. Постоји, на пример, тенденција употребе активних непрелазних глагола у прелазном значењу иако постоји њихов прелазни облик у каузативном лику, или употреба активних глагола у пасивном значењу упркос постојању одговарајућих пасивних облика. Овакве и сличне појаве су све учесталије у савременом језику и једино се могу објаснити тиме да је реч о процесу развоја језика као живе творевине која се непрестано мења и развија према одређеној „језичкој логици“.

Специфичност турске антропонимије као израз узајамног деловања језика и културе (2010)

Изворна турска имена поседују карактеристику која се у другим језицима бележи као ређа појава. Морфолошко-семантичке одлике турског језика пружају могућност да било која општа именица, као и велики број придева, неки партиципи, герундији, узвици, поздрави, ономатопеје и читаве реченице, написани великим почетним словом, постану лично име. Већина личних имена могу бити и

презимена, а има доста имена која могу бити и мушка и женска, што доводи до појаве збуњујућих, необичних па чак и комичних комбинација. Преко тридесет објављених ономастикона у последњих тридесет година, у којима се јако мали број имена понавља, наводи на закључак да турски језик спада у групу језика у којима је могућност деривације личних имена најизразитија. Правилни избор имена чини да се њиме изразе веровања, поглед на свет, ставови и жеље родитеља. Лична имена представљају одраз историјског искуства неког народа и дају верну слику културног и националног идентитета, преносећи културне информације на најбољи начин. Проучавање турске антропонимије прецизно указује на узајамни утицај језика и културе.

Савремена турска приповетка на српском језику (2010)

Кратка прича као најразвијенији и најквалитетнији вид турског књижевног стваралаштва није заступљена на српском језичком простору у мери у којој њене одлике и вредности то заслужују. Она је, до данас углавном спорадично, са изузетком једног ширег приказа, а у новије време и у облику антологије, представљена српској књижевној средини са којом је по сензибилности, иначе, веома слична. Имајући у виду да ова форма обрађује најразносврсније теме, од свакодневног живота малог човека до најбурнијих политичких превирања у периоду од оснивања републике до данас, кратка прича је засигурно најбољи начин за упознавање савремене турске књижевности. У овом раду се даје кратак, али прегледан, развој уметничке приповетке која се у турској књижевности појављује у 19. веку, а интензивно развија у 20. веку пратећи промене друштва у целини. Модерна турска приповетка је у периоду свог сазревања прошла кроз фазе дуге, кратке и мини приче, а кад је реч о техници, кроз форме класичне радње (Мопасанов стил), приповетке ситуације (Чеховљев стил) и приповетке тренутка. До данас је дала велики број запажених приповедача признатих како у књижевним круговима тако и у широј читалачкој јавности. У овом раду ауторка је утврдила постојеће преводе, укратко анализирала теме прича, дала основне податке о животу и стваралаштву њихових аутора и осврнула се на квалитет превода, при чему закључује да је књижевно превођење са турског ограничено на мали број добро

образованих и искусних турколога у свим књижевним врстама, па и кад је реч о приповеци.

Традиција турског луткарског позоришта и страни утицаји (2011)

Овај рад је један од ретких радова на српском језику у коме се кроз најважније аспекте обрађује луткарска народна уметност, а самим тим и богато културно наслеђе турског позоришта и сценско-извођачких уметности. Луткарско позориште део је богате традиције турског народног позоришта, настало у постојбини турских централноазијских племена. Овај вид народног сценског израза своје прве облике испољио је под утицајем источне културе, да би по пријему исламске религије бивао у извесној мери запостављан, услед популарности других облика народног позоришта. У модерно доба, турско луткарско позориште оживљава под утицајем западног театра, тако да представља својеврсну синтезу источне и западне луткарске традиције. Користећи поуздане изворе, ауторка стручно, на занимљив и једноставан начин објашњава све нејасноће и непознанице у вези са луткарским позориштем, износи разна тумачења западних и турских истраживача у вези са његовим настанком и упознаје читаоце са врстама лутака које су се користиле у новијој историји турског луткарства, као и са најзначајнијим луткарима.

Çağdaş Türk Edebiyatından Sırpçaya Yapılan Çevirilerin Değerlendirilmesi Üzerine " ***(2012; „О вредновању превода савремене турске књижевности на српски језик")***

У овом раду Ксенија Ајкут се бави проблематиком и критиком превода књижевних дела са турског језика на српски. Она упознаје турску читалачку публику са преводима из савремене турске књижевности на српски језик, начином избора дела за превођење, њиховим преводиоцима и квалитетом самих превода. Ауторка истиче да су у другој половини 20. века стручњаци - турколози углавном пажљиво бирали дела за превођење из научних побуда а не ради материјалне добити, па су и преводиоци обраћали већу пажњу на квалитет превода. У последњих десет година, нажалост, тржиште је преплављено често лошим преводима рађеним, наводно, са турског језика, или се, пак, ради о преводиоцима почетницима који нису у стању да сачувају садржинску и стилску вредност дела. У

раду, ауторка се не либи да хвали добре преводе, али и да стручно и компетентно критикује лоше. Овај рад представља значајан допринос развоју критике превода којој се ни у Турској као ни у Србији не посвећује довољна пажња.

Sırbistan'da Osmanlı Konut Mimarisi İzleri ve Örnekleri (2012; „Примери утицаја османлијске архитектуре у Србији")

Доласком на Балкан у 14. веку, Османлије почињу да шире своју културу која је оставила дубоке трагове на нашим просторима у свим њеним сегментима, а посебно у архитектури и начину становања. Мада развојем модерне архитектуре нестају многобројни објекти исламског неимарства, ипак су одређени јавни, стамбени и фортификациони објекти сачувани и рестаурирани. Ауторка се у овом раду бави варошким кућама оријенталног типа које су највише грађене у периоду од 14. до 19. века, а о којима је још у 17. веку писао путописац Евлија Челебија. У раду су описани спољашност и унутрашњост ових кућа - конака и дати су оригинални називи појединих просторија и њихових делова који су се задржали у српском језику као турцизми. Детаљније су описани конаци који су до данас сачувани и под заштитом су државе.

Саопштења и предавања:

- *Turski kao svetski jezik,* Dani turske kulture, Akademija 28, Edukativni centar Bejza, Beograd, 13. decembar 2008.

- *Sırbistan'da Osmanlı Konut Mimarisi İzleri ve Örnekleri (Примери утицаја османлијске архитектуре у Србији),* Fatih Üniversitesi (Универзитет Фатих) Истанбул, 11.4.2009.

Чланство у уређивачким и редакцијским колегијумима:

- Члан Уређивачког савета у стручном часопису *International Review of Turkology*, Ерзурум, Турска (од првог броја - 2008. године)

- Члан Уређивачког савета у стручном часопису *Türkoloji Kültürü*, Ерзурум, Турска (од првог броја - 2008. године)

- Члан Редакцијског колегијума часописа Удружења научних и стручних преводилаца Србије "Prevodilac", Београд (од јануара 2009)

- Члан научне и арбитражне комисије (Bilim ve Hakem Kurulu-Sciense and Arbitral Board) часописа *Hikmet,* Гостивар, Македонија (од маја 2010)

- Члан научног одбора *Симпозијума о класичној турског књижевности* који организује Универзитет Орду (Турска), маја 2012.

III Обезбеђивање научно-наставног подмлатка:

Менторски рад:

Докторске дисертације:

Алма Спахи, *Рецепција турске књижевности у Босни и Херцеговини у 20. веку.* Одобрена тема за израду на Филолошком факултету Универзитета у Београду (ментор).

Магистарске тезе:

Маријана Мишевић, *Категорија глаголског вида у турском језику* (рад одбрањен 2009. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду; члан комисије за одбрану рада)

Тарик Дуран, *Презимена турског порекла у Србији* (рад одбрањен 2009. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду; члан комисије за одбрану рада)

Ида Јовић, *Књижевно стваралаштво Пинар Кур* (рад одбрањен 2009. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду; члан комисије за одбрану рада)

Кериман Ердинч, *Лекторска настава турског језика на Београдском универзитету од 1965. до 2003. године* (рад одбрањен 2010. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду; члан комисије за одбрану рада)

Мастер / дипломски радови:

У периоду од 2009. до 2012. године била је ментор у изради девет одбрањених мастер радова из научне области Туркологија (турска култура и уметност) и члан комисије за одбрану осам мастер радова из области Туркологија (морфологија, синтакса).

IV Педагошки рад:

Др Ксенија Ајкут остварује одличне резултате у раду са студентима на основним, мастер и докторским студијама. Иако фонд часова које држи из 14 курсева, превазилази норму, она успева да са студентима одржи потребну комуникацију и путем консултација, помажући им у самосталном усавршавању, пружајући им подршку приликом избора тема и припреме семинарских радова, као и приликом припреме документације у виду писаних препорука за усавршавање у Турској. Приликом реализације курсева различите структуре, у њеном раду до изражаја долази одлично познавање струке и изузетне склоности и способности за педагошки рад. Студенти се веома похвално изјашњавају о сарадњи са колегиницом Ајкут.

V Ангажовање у развоју наставе и других делатности високошколске установе:

Активно је учествовала у реформи студијских програма, осмисливши и припремивши курикулуме за следеће предмете:

Турски фолклор, Турски језик 3, Турски језик 4, Савремени турски језик Г 3, Савремени турски језик Г 4, Савремени турски језик П 3, Савремени турски језик П 4, Контрастивна анализа турског и српског језика 1, Контрастивна анализа турског и српског језика 2, Контрастивна анализа турског и српског језика 3, Контрастивна анализа турског и српског језика 4, Савремене тенденције у турској уметности (на основним студијама) и Традиционална и савремена турска уметност и Дијалектологија турског језика (на мастер-дипломским студијама).

По потреби је ангажована као члан комисије за нострификацију из области туркологије.

Др Ксенија Ајкут има одличну комуникацију са колегама и турколозима на катедри, а остварује и завидну сарадњу са турколозима из региона и из Турске. Даје свој активни допринос свим могућностима сарадње са сродним универзитетима и институцијама, од којих треба истаћи сарадњу са Институтом „Јунус Емре“ из Републике Турске.

VI ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Из свега наведеног закључујемо да је др Ксенија Ајкут испунила све законом предвиђене услове за избор у звање ванредног професора. Од избора у доцента наставила је да се усавршава у струци учествовањем на међународним и домаћим скуповима, писањем монографија и објављивањем радова на српском и турском језику у домаћим и међународним публикацијама. Као врстан зналац турског језика залаже се да студенти на основним студијама што потпуније савладају турски језик, а у раду са студентима на мастер и докторским студијама постиже завидне резултате. Стога, са пуном научном одговорношћу и задовољством Комисија предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати Извештај и упути предлог одговарајућем Стручном већу Универзитета да др Ксенију Ајкут изабере у звање и на радно место ванредног професора за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност.

КОМИСИЈА

_____
Др Мирјана Теодосијевић, редовни професор

_____
Др Љиљана Марковић, редовни професор

_____
Др Октај Ахмед, ванредни професор